

De videomaker beleeft zijn fietsreis opnieuw

Het aantal fietsvloggers en videomakers neemt gaandeweg toe, maar wat maakt van een video een succes? De redactie van Fietsplan vroeg ervaren videomakers naar hun werkwijze. Het verhaal van Lex Schruijer, 65000 abonnees op zijn Vimeokanaal, was zo uitgebreid dat we hebben besloten dit op de website te plaatsen.

Wat is nu eigenlijk de lol van het maken van een video

“Ik zie het maken van filmpjes en foto’s tijdens een (fiets)reis vooral als een leuke hobby. En het monteren van de filmpjes is dankbaar werk, want gaandeweg zie je uit een berg ruw materiaal een aardig filmpje ontstaan. Maar het leukste is, dat je tijdens de uren dat je ermee bezig bent je fietsreis opnieuw beleeft. En niet in de laatste plaats ook, wanneer je de filmpjes later nog eens terugkijkt.”

Welke camera’s zijn geschikt?

“Het tijdens een fietsreis meesjouwen van een spiegelreflex- of videocamera is echt niet nodig. Met de huidige generatie smartphones en compact camera’s kun je professionele opnamen maken. Mits je in de app ‘Camera’ c.q. op de compact camera de filmkwaliteit goed instelt. Daarover vertel ik straks meer. Heel geschikt zijn ook de zogenoemde *actioncams* zoals bijvoorbeeld van GoPro. Drone-opnamen zijn prachtig. De wat duurdere drones kunnen je zelfs al fietsend vanuit de lucht volgen, wat spectaculaire beelden oplevert. Maar je moet wel heel wat ervaring met drones hebben om dit soort shots te maken. Bovendien betekent het meenemen van een drone een omvangrijk en zwaar pakket in je fietstas extra.”

Gebruik je een statief?

“Voor het maken van stabiele opnamen heb je eigenlijk een statief nodig, maar een Gorillapod is een goed alternatief. Om al fietsend te filmen zijn voor smartphones en action cams zijn talloze accessoires leverbaar die je op je stuur kunt monteren. Wanneer je je opnamen gaat monteren moet je wel bedenken, dat minutenlang kijken naar opnamen die vanuit eenzelfde standpunt zijn genomen enorm slaapverwekkend is. Dus wissel ze af met opnamen met een ander point of view.”

Is een externe microfoon noodzakelijk?

“Een externe microfoon heb ik tijdens mijn fietsreizen nooit gemist. Tijdens de montage laat je doorgaans het originele geluid, de windruis, weg en vervang je dat door een passend muziekje en/of ingesproken commentaar. Je moet wel over veel vlogervaring hebben om tijdens het fietsen/filmen een interessant verhaal in te spreken. Alleen als je over die vaardigheid beschikt is een externe microfoon handig. Persoonlijk geef ik er de voorkeur aan de beelden het verhaal te laten vertellen.”

Kun je wat vertellen over beeldkwaliteit?

“Zoals gezegd zijn smartphones, compact camera’s en actioncams heel geschikt om tijdens een fietsreis opnamen te maken. Bij ‘instellingen’ moet je de juiste filmkwaliteit kiezen. Dat wil zeggen in welke resolutie en met hoeveel fps (frames/beelden per seconde) je video-opnamen gaat maken. Met de laatste generaties smartphones, compact camera’s en actioncams kun je beelden schieten in 4K. Maar bedenk wel, dat je voor opnamen gemaakt in 4K heel veel geheugen nodig hebt. Één minuut

film, opgenomen in 4K met 60fps vergt 400 MB! Controleer voor je op reis gaat of je op je smartphone voldoende vrij geheugen hebt. (Minimaal 32 Gb.) Voor je compact camera en actioncam kun je extra geheugenkaarten meenemen. Mijn recente filmpjes zijn opgenomen in 4K op 30fps. Ook filmpjes, opgenomen in 1080p HD/60fps zijn heel acceptabel.”

Wat moet je wel en niet doen?

“De allerbelangrijkste regel voor het maken van video-opnamen is: Houd de camera stil, laat het onderwerp bewegen. Er zijn wat beginnersfouten, zoals het onophoudelijk maken van panorama-opnamen, ‘pans’ in vaktaal. Dat wil niet zeggen dat je dat nooit moet doen, maar beperk het zo veel mogelijk. Maak je toch een pan, beweeg dan de camera zo rustig en gelijkmatig mogelijk. Bij voorkeur van links naar rechts. Beperk ook zoveel mogelijk het in- en uitzoomen tijdens de opname. Gebruik de zoomfunctie vooral om de beeldcompositie te bepalen. Bedenk: hoe sterker je inzoomt, des te sterker worden camerabewegingen doorgegeven en hoe onrustiger het resultaat.

Eigenlijk moet je uit de hand alleen groothoek opnamen filmen. Gebruik een statief als je met de zoomfunctie onderwerpen naar je toehaalt. Is dat niet mogelijk of vind je dat lastig, kijk dan of je de camera ergens op kunt zetten of zet je schrap tegen een muur of boom en/of laat je ellebogen rusten op een hekje, muurtje of iets dergelijks.

Film je met een smartphone, houd dan je smartphone *horizontaal*. Beginners maken vaak de fout door in verticale stand te filmen. Met als resultaat, dat je, wanneer je de film gaat monteren, links en rechts dikke zwarte balken te zien krijgt.”

Hoe houd je het spannend?

“Maak niet te lange scenes maar ook niet te korte. Tijdens het opnemen tel je in gedachten mee: eenentwintig, tweeëntwintig, drieëntwintig etc. Een scene duurt minimaal vier à vijf seconden, maximaal tien, behalve natuurlijk als je opnamen maakt van een orkest of een speech.

(Tijdens de montage kun je een lange scene inkorten. Van een opname van bijvoorbeeld tien seconden die je inkort tot vier seconden kun je in de montage het geluid gebruiken om dat ‘voor te trekken’. Dat maakt overgangen fraaier. Je hoort al iemand praten/een hond blaffen nog voordat hij in beeld is. Dit wordt ook wel in het journaal toegepast.

Een videofilm wordt aantrekkelijker wanneer je ook heel veel details, close-ups, opneemt. Alleen maar vergezichten maakt een film saai. Film ook eens je handen op het stuur, je kilometerteller, je eigen schaduw, je voeten op de pedalen, een markante kop van een boer, enzovoort.

Ook niet steeds filmen vanuit hetzelfde standpunt maakt een film interessanter. Ga eens door de knieën, zet je camera op de weg en film je jouw tegemoet rijdende partner. En wissel in de montage opnamen vanuit verschillende standpunten met elkaar af. Dat geldt ook voor overzichten en close-ups. Ten slotte nog een tip: kijk de kunst af van professionals. De makers van tv-programma’s zoals bijvoorbeeld 3Op reis. Zij brengen de hierboven genoemde tips in praktijk.”

Hoe ben je thuis geraakt in videomontage?

“Als ik thuis kom heb ik in totaal zo’n vier uur ‘ruw’ materiaal, maar nog geen Youtube-waardige film. Het echte werk begint dan pas. Voor de montage heb je montageprogramma nodig. Het is nergens voor nodig om daarvoor een duur programma als Adobe Premiere of Final Cut Pro aan te schaffen. Met een programma als iMovie, wat op elke Apple, iMac, iPhone en iPad, standaard beschikbaar is maak je de mooiste montages. Al mijn filmpjes zijn in iMovie gemonteerd. Ook op

Windowscomputers is een filmmontageprogramma te vinden: Moviemaker, waar ik overigens geen ervaring mee heb. Filmora schijnt ook goed te werken, maar las je dan geen watermerk wilt, betaal je toch weer maandelijks kosten.

Om thuis te raken in montageprogramma's is veel geduld nodig en voor het monteren van een leuk filmpje nog meer. De eerste stap die je zet is het importeren van je opnamen in het montageprogramma. Vervolgens bekijk je clip voor clip. Je kort ze in totdat je het meest geslaagde deel daaruit overhoudt of keurt ze af, met in gedachte de slogan *Less is more*, met andere woorden monteren is vooral weglaten. Zorg dat je voor jezelf een film van ongeveer 20 minuten, maximaal 30 minuten overhoudt. Zet je de film later op Youtube of Vimeo, maak dan ook een versie van circa vijf minuten."

Wat zijn de mogelijkheden in zo'n programma?

"In de eindmontage ga je de film *fine tunen*. Wat inhoudt: titels toevoegen en hier en daar overgangen tussen clips aanbrengen. (overvloeien, faden naar zwart bijvoorbeeld).

Een beginnersfout is om veel te veel overgangen in een film toe te passen. Bijvoorbeeld elke scene te laten overvloeien in de volgende. Merk op dat professionals dit vrijwel nooit doen. Doorgaans worden opnamen 'koud op elkaar' gemonteerd. Als je onderweg foto's hebt gemaakt, kun je die in de film importeren en voorzien van een effect: een beetje in- of uitzoomen: het zogenoemde Ken Burns effect.

Heel belangrijk is: je film voorzien van passende muziek. Zorg ook, dat de overgang naar een ander (muziek)nummer samenvalt met bijvoorbeeld opnamen van een volgende fietsdag. Dat is vaak een kwestie van passen en meten. Soms moet je bepaalde scènes weer korter maken, andere weer langer. Leuk is om ook kaartjes waarop de route die je volgt is ingetekend in je film op te nemen. Het mooist is natuurlijk om in een animatie (delen van) de route te tonen, maar daarvoor heb je een geschikt programma nodig."

Hoe lang doe je over het hele proces?

"Een film monteren is niet heel moeilijk. Het onder de knie krijgen van een montageprogramma en alle mogelijkheden daarvan benutten is een kwestie van gewoon aan de slag gaan en niet te snel de moed opgeven. Op internet is een heel duidelijke handleiding te vinden voor het programma iMovie. Hoe lang je doet over het monteren van een film van ongeveer 25 minuten? Dat is een beetje afhankelijk van de omvang van het ruwe materiaal, de beschikbaarheid van passende muziek en de ervaring die je hebt met filmmontage.

Ik ben weliswaar geen professional, maar wel aardig bedreven in het monteren van filmpjes. Met de montage van een filmpje zoals bijvoorbeeld Fietsen op de Balken, was ik toch al gauw zo'n twintig uur bezig. Films waarop ook commentaar wordt ingesproken, vergen aanzienlijk meer tijd."

Je hebt ook ervaring met publiceren, vertel eens

"Ben je helemaal tevreden over je filmpje dan kun je het exporteren naar een bestand, dat je op je computer of TV kunt bekijken. Wil je het delen met de rest van de wereld, dan kun je het uploaden naar Youtube of Vimeo. Dat is Youtube voor de serieuzere amateur.

De 109 filmpjes die ik in de afgelopen jaren heb gemaakt staan allemaal op Youtube en de meeste ook op mijn Vimeokanaal, zonder storende reclames. Sommige reisfilms zijn wereldwijd, tot mijn

verbazing, miljoenen keren bekeken. Dat zijn: Waka Waka Part 1: From Windhoek to Cape Cross. Het best bekeken fietsfilmje is Onbegrensd fietsen van NL naar Nice, met ruim 18000 weergaven.”

Wat levert het maken van de video's jou op?

“Dat je kanaal veel bezoekers trekt, je filmpjes veel duimpjes opleveren en dat veel kijkers zich erop abonneren, ik heb er meer dan 65000, geeft veel voldoening. Het levert ook leuke reacties op. Bijvoorbeeld van fietsers die door de filmpjes geïnspireerd worden dezelfde route te gaan fietsen, of fietsers die de route ook gefietst hebben.

Als je een drukbezocht Youtube kanaal hebt en voldoende abonnees, dan word je door Youtube gezien als Youtube partner en kunnen de filmpjes ook inkomsten opleveren. Tenzij er auteursrechtelijk beschermd materiaal in verwerkt is. Onder vrijwel al mijn filmpjes staat muziek waarop auteursrechten van toepassing zijn. Maar onder enkele filmpjes niet. Die hebben destijds wat leuke inkomsten opgeleverd. Maar rijk word je er niet van.”